1876. III. évfolyam. 244. szám. Debreczen, Csütörtök deczember 14.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszvénynyomdában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába a városháza épülete alatt (Rózsatér) czimezendők.

A képviselőházból.

(=) A képviselőházban kedden rendkivül érdekes tárgyalások folytak, melyek érdekességét és fontosságát eclatansul bizonyitja azon körülmény, hogy az ülés délelőtt 10 óráról, délutáni 5 óráig, tehát hét teljes órán át tartott.

A mint azt olvasóink is tudják már lapunkból, a keleti vasut ügye volt napirendre kitüzve, és pedig eldöntés alá két elvi kérdés lett terjesztve, t. i. először az, hogy megvegye-é az állam a vasutat ugy, a mint azt a kormány javasolja, s másodszor, hogy minő eljárás követtessék azok ellen, a kik a keleti vasut ügyében az országnak milliókra menő károkat okozó hibákat, s vétkes mulasztásokat részint tudatlanságból, részint — mert ilyenek is lesznek bizonyosan, — öntudatosan elkövették.

A mellett, hogy az első kérdésre, a vasutnak az állam részére megvétele kérdésére a ház nagy többsége igennel feleljen, számos oly fontos ok szólott, melyeket figyelembe kellett venni mindazoknak, kiknek hazánk legfontosabb közgazdasági érdekei, s hitelének a külföld előtti fentartása szivökön tekszik.

És a képviselőház csakugyan el is határozta a keleti vasut megvételét és pedig 166 szavazattal 88 ellen, tehát 80 szótöbbséggel. Ezen határozat értelmében a kincstár a keleti vasut minden 300 ftos részvényeért, a melyek eddig a részvényeseknek 4 év alatt mit sem jövedelmeztek, ad egy 100 frtos államkötvényt, a mely 5 százalékot kamatozik. — Ez által két dolog lett elérve, nevezetesen az, hogy egy kötelességet teljesitettünk, melyet az ország akkor vállalt magára, a midőn negyedfél év előtt az akkori kormány a kezességet a keleti vasut másod kibocsátásu elsőbbségi kötvényeiért elvállalta, továbbá azt, hogy most a keleti vasut, mely helyzeténél fogva internationalis jelentőséggel bir, alla.. kezelésbe menvén át, mig egyfelől fontos kiegészitő részét képezi az állami vasuthálózatnak, másfelől sokban elősegiti azt, hogy az állam egy minden tekintetben egészséges vasuti politikát követhessen.

A másik elvi kérdés, a mi a keleti vasut ügyében tegnapelőtt döntetett el, az volt, hogy a vétkesek büntettessenek-e vagy sem. Erre nézve a kormány a következő előterjesztést tette:

„Egyrészt a kormánynak szakközege által adott jogi vélemény — s más részt, mert a kormány maga a rendelkezésére álló összes adatokból, s ügyiratokból e véleménynyel ellenkező meggyőződést nem szerezhetett — arra inditották tehát, hogy az előreláthatólag czéltalan bünfenyitő eljárás mellőzésével egyszerüen a társulat bonyolult pénzügyi helyzetét rendezze.“

Ez azonban nem fogadtatott el, s azután Hegedüs Sándor következő határozati javaslata felett szavazott a ház:

„Utasitsa a képv. ház a kormányt, hogy a keleti vasut alapitása és épitése körül netalán elkövetett hibák, mulasztások és visszaélések kideritésére, illetőleg megtorlására a szükséges lépéseket mielőbb tegye meg,“ — mely hasonlóan elvettetvén, végül Zsedényi Ede külön véleményének a következő része került névszerinti szavazás által eldöntés alá:

„Utasitsa a ház a miniszteriumot, hogy az engedélyezett vállalkozókat, igazgató tanácsosokat s kormánybiztosokat a keleti vasut ügyében követett eljárásért, illetőleg mulasztásért a rendes illetékes biróság előtt feleletre vonassa s az államkincstár sérelmével okozott károk megtérítésére szorittassa.“

Mit is a ház 106 szóval 80 ellenében elfogadott.

Kilevén azonban mondva, hogy a keleti vasut kérdésének ezen részét sem a kormány, sem a párt kabinet és párt-kérdésnek nem tekinti, ezen leszavaztatás semmi tekintetben nem gyöngitette a kormány állását, — bár jól tudjuk, hogy ez alkalmat az ellenzék hirlapjai a kormány meggyengült állásának feltüntetésére tőlük kitelhetőleg felfogják használni.

— **A képviselőház** ma vette tárgyalás alá a költségvetési törvényt, s azt holnap a főrendekhez küldik át. Néhány kisebb terjedelmü javaslat elintézése után az ülések e hó 22-től jan. 14-ig elnapoltatnak.

— **A jogügyi bizottság** közelebb tartott ülésében folytattatott a büntető codex tárgyalása. Jelen ülésen a pénzhamisitásról, a hamis tanuzás és hamiseskü fogalmának meghatározása, és büntetésének megállapitásáról folyt a tanácskozás.

— **A külügyminiszteriumból** jelentik, hogy a második osztályfőnök állása nem fog betöltetni. Orczy báró a sajtóügyeken kivül átvette mindazon teendőket, melyeket ezelőtt Hoffman báró intézett el.

A debreczeni orvos-gyógyszerész egylet

tegnap délután tartott rendes havi ülésen a tagtársak igen szép számban jelentek meg. Jelen volt 18 orvos és 8 gyógyszerész. Az ülést a városháza kis tanács termében **Dr. Popper Alajos** ur a következő székfoglaló szónoklattal nyitotta meg:

Mélyen tisztelt egylet!

Ma lévén először szerencsém, mint az egylet megválasztott rendes elnökének az elnöki széket elfoglalhatni, legyen szabad mindenek előtt önöknek legöszintébb és legmélyebben érzett hálámat kifejezni azon szives és kitüntető bizalomért, melyet irányomban tanusitani méltóztattak, midőn az elnökség ép oly diszes, mint fontos tisztségét reám ruházni kegyeskedtek.

Nem kételkedem minden habozás nélkül őszintén bevallani, hogy midőn — bár érdemetlenül — önök szives bizalma folytán ezen tisztségre emeltettem, a legbensőbb örömmel teltel kebelem, mert ez által tért és alkalmat nyertem egyletünk emelésére, haladására és prosperálására megtenni mindent, a mi fájdalom! nagyon is korlátolt erőmtől kitelik. — Igenis én kitüntetésnek és dicsőségnek tartom ezen bár még zsenge, de a legszebb jövőre hivatott egylet tagjai közé tartozhatni és abban serényen működhetni, és pedig nemcsak azért, mert én ezen egyletet szivem teljességéből szeretem, és mert annak valódi felvirágzását, megérhetni életem leghőbb óhajainak egyikét képezi, hanem főleg azért, mert én, és velem együtt — kétségkivül tagtársaim minenike, ezen egylet létezésének és fenmaradásának elutasithatlan szükségességéről rendithetlenül meg vagyok győződve, és meg vagyok győződve arról is, hogy ezen egyletre a legfontosabb és szeretett városunk életére ugy tudományos és közegészségügyi, mint társadalmi tekintetben nagy horderejü feladatok korszerü és hazafias irányban való megoldása várakozik, és meg vagyok győződve végre arról is, hogy azon elemek és tényezők, melyekből ezen egylet constituálva van, birnak mindazon szellemi és erkölcsi tulajdonokkal és tehetségekkel, melyek őket ama nagy feladatok helyes megfejtésére képesitik.

Rég elismert axioma, hogy századunk nagy vivmányai mind az egyesülés véghetetlen termékenységü eszméjén alapszanak; korunkban nem egyes bármily nagy mesterek, nem egyes bármily lángeszü férfiak határozzák meg az idő irányzatát. Amaz óriási haladás, melyet a tudomány, a müvészet, az ipar, a kézmü, a kereskedelem, szóval az emberi intelligentia nyilvánulásainak bármely terén bámuló elragadtatással szemléljünk, az mind ama csudaszerü varázserőnek köszönhető, mely az erők egyesülése nagy eszméjében rejlik. — Napjainkban valóban az egyéniségek mindinkább elmerülnek a nagy világharczban, dönt és határoz egyedül az összesség! Innét van, hogy korszakunk igazán az egyletek korszakának mondható, a mint azt tisztelt barátom, dr. Zelizy Dániel egyletünk titkára jeles röpiratában oly szellemdusan kifejté. De áttérve a magunk egyletére: nézetem szerint az orvos-gyógyszerészi egylet nálunk Debreczenben nem csak azért született meg, mert tőle — mint minden más egylettől az országban oly sok nagy, jó és hasznos dolgok előteremtését vártuk és reméltük: a mi egyletünk létrejöttének nagyobb és mélyebb kutforrása volt. Nálunk az ily egylet orvosi rendünkre nézve valóságos életkérdés, életfeltétel. Mert csak is az által, ha a debreczeni orvosok egyeteme egy tömör egészszé alakulva, mint egy kötelességeinek és jogainak teljes öntudatától egyaránt áthatott testület mükődik magasztos hatáskörében, nyerheti meg az orvosi rend ama tekintélyt, ama befolyást, ama szellemi és erkölcsi fölényt, mely őt tudományos kiképeztetésénél és fenséges hivatásánál fogva oly méltán megilleti! És ez nagyon természetes is, mert bármi alaposan nyilatkozzék is az egyik orvos bármely közegészségi kérdésben, magán uton, véletlenül, társalgás közben, — azt ellensulyoztatja egy másik egyes orvos ellenkező irányban tett nyilatkozása; és igy a gyakorlatibb nézet, a legéletrevalóbb eszme nyomtalanul, hatástalanul elhangzik a pusztában. Ámde ha az orvosok egyeteme testületileg komoly, higgadt tárgyilagos discussiók alapján és a tudomány fáklyájánál megvilágitva nyilatkozik valamely az orvosi rend kizárólagos uralma alá tartozó kérdésben, annak lehetetlen, hogy döntő hatása ne legyen az illetékes körökben, de az egész közvélemény előtt is. Egyes orvosok nézetei megczáfolhatók, megtámadhatók is lehetnek, de egy orvosi testületből komoly megfontolás és higgadt tudományos érvelés alapján eredő enunciátiók döntő sulylyal hogy birjanak a közönség előtt!

A jól szervezett és hivatását helyesen felfogó egylet azonban kiterjeszteni fogja áldásos müködését magok az egylet tagjai érdekeinek és igazainak megvédésére is. A magyar törvényhozás nem állitott fel eddigelé ugynevezett orvosi kamarákat, melylyel fenyitő hatalmat gyakorolnának tagjaira nézve; de ebből nem következik, hogy orvos gyógyszerészeink hivatásuk gyakorlatában kénytelenek-kedvetlenek szerint korlátlanul eljárhatnának, feltéve, hogy a fennálló általános büntető törvény paragrafusaival ellentétbe nem jönnek; mert igenis van egy hatalom, mely nagyobb és szigorubb a legszélesebb disciplináris jogokkal felruházott kamaránál, hatalom, mely alól magát senki semmi körülmények közt ki nem vonhatja; ez a hatalom ama morálispressio, melynek kérlelhetlen hatása elől senki sem térhet ki, ha azon pressio az egyedül illetékes forumtól származik, és ezen forum nem más, mint a szabad egyesülésen alapult orvos-gyógyszerészi egylet. — Ez képezi azon tekintélyes areopagust, mely menten minden személyeskedéstől, menten minden pártoskodástól, menten minden mellék tekintetekből egyedül az igazság, a tudomány, a felvilágosodottság, a szeretet alapján mondja ki verdiktjeit a közjó, a közegészség, az ügyfélisége javára!

Egyletünk feladatai, habár mind ugyanazon egy czélra — az orvosi rend és a vele elválaszthatlanul egybekapcsolt közegészségügy érdekeinek megvédésére és előmozditására — törekednek, részleteiben oly számosak és oly sokfelé kiágazók, hogy azokat itt mind elősorolni majdnem lehetetlen, nem tehetem azonban, hogy azokat legalább fővonásaiban röviden ne jelezzem. Én — és itt bocsánatot kérek, eltérek tisztelt barátom dr. Zelizy nézeteitől, ki a már emlitettem munkájában az orvosi egyletek szervezeti programmjában az orvosi tudomány nyilvános előadások és dolgozatok által való fejlesztését csak mintegy második sorba helyezte. Én azt hiszem, hogy nekünk igenis kötelességünk — a mennyire az tőlünk kitelik — tudományunk haladását ki az egyik, ki a másik ágában, folytonosan éberfigyelemmel kisérni, — és észleleteinket, tapasztalatainkat, kételyeinket és netáni sikereinket közösen megbeszélni és tárgyalni, és igy a kölcsönös eszmecsere utján ösmereteinket bővi eni, terjeszteni és azokat gyakorlatilag érvényesiteni. Gyakran hallottam felhozni ezen tudományos dolgozatok előadása ellenében: meddők az ily féle tudományosoknak keresztanl felolvasások, hiszen ugy is valódi ujjat nagyon ritkán, vagy éppen sohasem foglalnak azok magokban. Legyen szabad erre nézve a legközelebbi Máramaros-Szigeten tartott XIX. magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyülésen az orvosi szakosztályban előfordult egy érdekes epizodot felemlitenem. Azon ülésen ugyanis dr. Lichtenberg Kornél budapesti specziálista (fülorvos) a dobhártya betegségeinél követendő eljárásról olvasott fel egy a legkissebb részletekig szorgalmatosan összeállitott dolgozatot. Midőn aztán annak az évkönyvbe való felvételének kérdése tárgyaltatott, egy tagtárs a felvételt azon okból ellenezte, mivel értekező munkálatában csupán ismeretes adatokat hozott fel, egyetlenegy uj eszmét sem közölvén. A majdnem kellemetlenné vált vitának végett vetett Kovács József a genialis egyetemitanár — ki azon ülésen elnökölt, azon talpraesett megjegyzéssel: az előadásoknak nem az a czélja, hogy csupán csak uj eszméket, uj tantételeket hirdessünk, vagy uj felfedezésekkel lepjük meg a tudományos világot, hanem az, hogy a gyakorló orvos azokból hasznos és gyakorlatilag érvényesithető tanuságot merithessen, és igy tudományos és praktikus ismereteit bővithesse, gyarapithassa, és erre a kérdésben levő munkálat bőséges és kitünő adatokat nyujt. És erre minden további vita nélkül a dolgozatnak az évkönyvbe való felvétele elhatároztatott. Igy van ez itt is; elfogulatlanul és méltányosan nem kivánhatja senkisem egyletünk tagjaitól, hogy szakületeinket holmi ujdonatuj korszakot képző felfedezések előadásával, vagy holmi tudományos problémák feloldásával érdekesitse: de azt igenis elvárjuk és kérjük, hogy mindenki a maga körében tett észleleteit és tapasztalatait tudományosan feldolgozva hozza ide, velünk közölje, velünk megbeszélje, velünk letárgyalja, és igy hasznos termékeny, gyümölcshozó eszmesurlódásokra örvendetes alkalmat szolgáltasson. Igy értelmezem én alapszabályaink azon pontját, mely az egylet czéljai között a tudomány fejlesztését és gyarapitását első helyen emliti.

Magától értetik különben, hogy az orvos-gyógyszerész egylet főfőmüködésének városunk és közvetve az országos közegészségügy legjobb tehetsége szerinti elősegélése körül kell hogy forogjon; itt tökéletesen egyetértek dr. Zelizy nézeteivel; az én véleményem szerint is az oly sok oldalu közegészségügynek nincsen egyetlenegy ágazata sem, melyet felölelni, feldolgozni egyletünk hivatott ne lenne; egyletünknek nem szabad a legnehezebb kérdés előtt sem kitérnie, hanem minden idevágó kérdésben befolyásának egész sulyával kell irányadólag és felvilágositólag felszólalni, és midőn egyletünk e város és lakosságának vitális érdekeit oly közelről érintő kérdésekben higgadt és tudományos alapokon nyugvó szavazatát a mérlegbe veti, lehetetlen, hogy az hatás nélkül maradjon az illetékes körökben, annyival inkább minthogy örömmel tapasztalta az egylet, hogy valahányszor szerencséje volt a t. hatóságokkal hivatalosan érintkezhetni, mindannyiszor azok részéről a legszivélyesebb előzékenységgel és legbuzditóbb felbátoritással találkozott. Városunk köztiszteletben álló főispánja és annak derék polgármestere egyaránt biztositák egyletünket, hogy a jó előmozditására irányzott törekvéseinket mindenkor élénk figyelemmel és kiváló érdekeltséggel kisérendik, és azokat hathatós pártolásban részesitendik; sőt egyenesen kimondák, hogy egyletünktől e téren bátor és erélyes kedeményezést várnak. Annyival inkább kötelessége leend az egyletnek mindent elkövetni, hogy ezen bennünket annyira kitüntető jó véleménynek ernyedetlen buzgalmu tevékenység által lehetőleg megfelelni igyekezzünk.

De vannak egyletünknek — mint ma emlitém — fontos kötelességei saját tagjai iránt is: kell t. i. hogy az egylet legyen egyrészről tagjai igaz érdekeinek hü képviselője, és jogainak védője; de kell másrészről, hogy az egylet legyen egyszersmind kérlelhetlen ostorozója minden kinövésnek, minden elfajulásnak, és orvosi rendünk méltóságával meg nem férő nyegleségnek!

Végre fel kell még hoznom, mint egyleti életünk egyik legfontosabb és legörvendetesebb mozzanatát, hogy az elmult egyleti évben sikerült ama szivélyes, testvéries viszonyt és szellemi összeköttetést, mely köztünk és a hason czélu és irányu biharmegyei orvos-gyógyszerész- és természettudományi egylet között már régebben fennállott és csak az idők mostohasága folytán egy időre meglazult, ismét helyreállitani. Megvagyok győződve, hogy egyletünk csak kedves kötelességet teljesit, midőn azon leend, hogy ezen mind a két részre egyaránt hasznos, előnyös és a legszebb eredményeket igérő kapcsolat mindinkább megszilárduljon.

Ime tisztelt egylet, ezek azon irányeszmék, melyeknek megvalósitását és tettleges érvényrejutását magam elébe tüztem és melyek által egyletünk felvirágzását és jövőjének biztositását elérhetőnek hiszem és reméllem, ki a magam részéről igérem, hogy mindent elkövetendek, hogy ezen magasztos czél megközelitésére legjobb tehetségem szerint közreműködjem. Természetes azonban, hogy ebbeli igyekezeteimet csak ugy is annyiban követheti az óhajtott siker, ha és a mennyiben tisztelt tagtársaim szives közreműködésével és támogatásával találkoznom szerencsém leend mit is önöktől tisztelettel kikérve, és magamat jó indulatukba ajánlva, hosszuvá nyult beszédemet azon szivből fakadt kivánsággal zárom be:

Éljen a debr. orvos-gyógyszerészi egylet!

Mely remek beszéd a gyülés által hosszas éljenzéssel fogadtatván, arra az egylet titkára dr. Zelizy Dániel a következőkben válaszolt:

Igen tisztelt elnök ur!

Midőn önnek közszeretetben álló elődje ügyeink vezetésétől vissza vonult: ugy éreztük magunkat, mint a kik vagyonuknak kezelőjét — érdekeiknek képviselőjét vagy kalauzokat veszitették el.

A mi vagyonunk a kölcsönös becsülésen alapuló összetartás, a közéletben ugynevezett collegialitás. Drága kincs, és nagy vagyon, melyből a reá eső részt a közérdek oltárára vinni köztünk senkire nézve nem teher, — melynek elvesztésére még csak gondolni is borzadunk, s melynek őréül egyleti életbe állott testületünk elére mindenkor a közbizalom egyik kiváló birtokosát választjuk.

A mi érdekeink és azok betöltésére irányitott törekvéseink — miként öntől is kimondani hallottuk — a menyire sokfelé ágazók — épen oly mélyrehatók. Mélyrehatók

a midőn ismereteink korszerü bővitése czéljából a tudomány mühelyeiből kikerült vivmányokat eszmekörünkbe a magunk erején beplántáljuk;

a midőn a tudomány nemzeties jellegének kivivására hol pártolásunkkal, hol szellemi termékeinkkel közreműködünk;

a midőn a társadalmi igények, közéletben tapasztalható szükségletek kielégitése körül — ha szakmánk közreműködése kivánatos ismereteink összeségét, nézeteink legjavát felajánljuk;

a midőn közveszélyek, járványok idején mint egy ember felállunk, s legelsők szeretjük felvenni a baj elháritásán fáradozó gondok sulyát, s legutóljára térünk a pihenés helyére;

a midőn a közegészség-ügy — mint e hazában még eléggé nem ismert közügy, eléggé nem érzett közszükséglet — eszméinek terjesztésén, népszerüsitésén rendelkezésünk alatt álló eszközökkel önzetlenül munkálódunk;

a midőn az orvos- és gyógyszerész rend életében felmerülő minden változás előnyét vagy hátrányát komoly figyelemre méltatjuk, s a hol a felszólalás szükségét érezzük: sietünk keblünk sugallatának hangot adni;

a midőn féltékenyen őrizzük azon név tisztaságát, mely társadalmi állásunkat megjelöli; a midőn önérzetünket — mely a tudomány és emberiség iránt létező kötelmeink hüséges teljesitésének tudatából ered — senki által megbotránkoztatni nem engedjük; a midőn a tudomány gyakorlata terén mindnyájunk szégyenére visszaéléseket elkövetni nem türjük, hanem a közélet vásártéréről a tudomány csendes mezejére is átcsapott — s ott is szerencsét próbáló szédelgés leálczázása a közönség felvilágositásának nehéz munkáját magunkra vállaljuk.

S a midőn mindezeket tesszük: annyi érdeket, tekintet nélkül személyes viszonyaink előfordulható nehézségeire, — tekintet nélkül rendünk tagjainak tehát saját magunknak a statistica által rövidnek kimutatott földi életére — szolgálunk.

Mert jól tudjuk — s az igen tisztelt elnök ur meggyőződésével azonos meggyőződésünk alapján tudjuk — hogy az ujkor társadalmi életében egyleti uton nemcsak a legfontosabb szerepeket lehet betöltteni, hanem a közjó előmozditására a legtöbbet lehet használni s a legbámulatosabb eredmény-eket lehet kivivni.

Mert jól tudjuk, hogy nyomort enyhiteni, ismeretet terjeszteni, az erkölcsi világban hanyatlás, sülyedés ellen sikerrel küzdeni, magasztos czélu eszméket diadalra segiteni a mai korban egyes erő legtöbbnyire elégtelen; jól tudjuk, hogy ily czélokból olyan törhetetlen hatalomra oly elfáradni nem tudó erőre, van szükség, mint a minővel a társulás magával ragadó szelleme bir.

S érezzük ennek a szellemnek büvös vonz erejét, halljuk annak tettekre hivó biztató szavát mi is debreczeni orvosok és gyógyszerészek; s megyünk a hivogató hang után lelkesedésünk őszvesitett erejével remélve és várva az emlitett irányokban sajátunknak nevezett érdekek megvalósitását; remélve és várva azt a jobb jövőt, melyben a közélet mozgalmaiba vegyült tudomány természetes jogai számára meg illető oltalmazást nyerend.

S a midőn nekünk — mint egyletbe állott szakférfiaknak — annyi szép remény, annyi nemes vágy, annyi fontos közérdek lebeg szemeink előtt, nem szükség bövön bizonyitgatnom, hogy nagy gonddal választjuk ki magunk közül azt, kit annyi irányelvünk annyi gondolatunk képviselőjéül a világ elé állitunk.

Nem régen is próbára voltunk e tekintetben kitéve.

De a több évre terjedő együttlét, az egyéni jeles tulajdonoknak elismerést kivivni tudó ereje eligazitottak minket azon perczben, melyben általános sajnálatérzettel legközelebb vezér nélkül maradtunk; az emberösmeretre támaszkodó közbizalom bennünket egyenesen — önhöz vezérelt.

S azon kedvesen fogadott beszédből, melylyel ön elnökségének kezdetén a legelső havi ülést megnyitotta, örömmel győződtünk meg a felől, hogy választásunk helyes volt, s uj elnökünkhöz kötött reményeink jogosultak.

Látjuk azon beszéd minden pontjából, hogy azokat ügyszeretet sugalta, alapos tárgyösmeret dictálta s a végczél iránti lelkesedés szülte.

S ön iránt — ki az egyleti életben mindnyájunkat összetartó eszméknek oly igaz és hü kifejezést adott — mulasztást követnénk el, s szándékainkat hallgadtnók el, ha ki nem jeletenők, hogy önt a jelen beszédében kifejtett nemes törekvések terén mindenkor hiven készséggel s ügyszeretettel támogatni fogjuk.

Tartozunk ennek kijelentésével az általunk ápolt érdekeknek, tartozunk önnek, ki ezen érdekek képviseletét — teendőinek szaporitásával mit sem törődve — elvállalni szives volt.

Engedje meg isten a közjó érdekében működő egyletünket tovább virágozni a közel s távol jövőben! s ezen egylet elnöki székén mindnyájunk osztatlan óhajára — a lehetőleg-hosszabb időkig tartsa meg Isten önt!“

Ezután a gyülés tovább folyt, a miről azonban terünk szük volta miatt kénytelenek vagyunk majd a szombati számunkban emlékezni meg.

A keleti helyzetről.

— A lapunkban jelzett előértekezlet Konstantinápolyban csakugyan kezdetét vette, s az első értekezletről a következőket jelenti egy konstántinápolyi távirat:

Az Ignatieff elnöklete alatt tartott tegnapi előzetes értekezés Szerbia és Montenegróra vonatkozó kérdésekkel foglalkozott és a következő, később hivatalosan szentesitendő pontozatokban állapodott meg.

Montenegrónak határkiigazitás engedélyeztetett, melyet egy Ragusába egybehivandó nemzetközi bizottság fog eszközölni, és mely magába foglalja tizenkét kerület egyesitését Montenegróval; — ezek közt: Zubczi, Banjani, Piva, Dobniak, Goransko, Kolasni, Vasovich, Drekalovics, Kucci, Spuz és Niksic. A montenegrói fejedelem e területi nagyobbodásért Konstantinápolyban hódolt a szultánnak.

Szerbiának engedélyeztetett: a szerb terület kiüritése a törökök részéről, a foglyok kic-erélése és a fegyverszünet meghosszabbitása a békekötésig; továbbá a Drina-völgy utja, mint Szerbia nyugoti határa, ami magába foglalja, hogy Kis-Zvornik végleg átengedtetik Szerbiának.

Az eredmény megerősiti a megegyezés reményét. Állitják, hogy Salisbury igen békülékenynek mutatkozott és igen békés dispositiókat tanusitott.

Azt is állitják, hogy Ignatieff a Salisburyval folytatott értekezleten elfogadta, hogy egy semleges hatalom, pl. Belgium vagy Svájcz szállja meg Bolgárországot.

Napi hirek.

— **A török sebesültek részére** a helybeli főgymnasium felsőbb osztályai által rendezendő hangversenyre a tanári kar megadta az engedélyt, s igy az ifjuság már egészen nyilvánosan kezdte meg müködését a rendezésre nézve. — Megválasztották a bizottságot, melynek elnöke Muraközy Károly, jegyző Oláh Imre, pénztárnok Gergelyfi János, ellenőr Horti István; biz. tagok: Vecsey Imre, Tóth Emil, Nánássy Miklós, Zoltán Sándor, Kulin Imre, Horti Zoltán, Imre Gábor, Csaba Adorján, Göltl Béla, Megyeri István. — A hangverseny febr. 3-án fog megtartatni. A müsorozat nemsoká megállapitva lesz, midőn azt azonnal közölni fogjuk. A mint a rendezőség nek eddigelé tett igéretek után sejteni lehet, — e hangverseny érdekes leend. — Több felől hallottuk már azt az óhajtást kifejezni, hogy a jövedelem tekintetéből tánczvigalommal kellene a hangversenyt összekötni.

— **A jogász** önképző-körnek f. hó 13-án tartott közgyülése kitünően sikerült. A tagok csaknem teljes számban voltak jelen, azonkivül is igen szépen volt az ifjuság képviselve. A gyülés folyamát feszült figyelemmel kisérték a jelen volt Révész Bálint superintendens, Kőrösi S. felügyelő tanár urak. — Elnök Csathó Zsigmond, s ennek vitatkozása alatt Vincze Miklós bizottsági tag volt. A jogesetet, mint vádlók — a következők vették bonczkés alá: Kepes Géza, Csathó Zsigmond szóbelileg és Nagy Károly irásbelileg; mint védők: Pisky Imre, Nagy Dezső, Kocsár Gábor irásbelileg, Hagel Gyula szóbelileg, végül a vita folyamán egy felmerült körülményre Katz Sámuel tesz megjegyzéseket. Ezek után felügyelő tanár ur elmondván az öngyilkosságnak, bünténykent elismerésének történetét, a fenforgó jogeset megvitatásának alkalmából, egy nagyszerü, a tudomány magas fokán álló előadást tartott, melynek minden legkisebb része igen bő ismeretet árult el, és sok ismeretet ékelt be a hallgató ifjuság elméjébe, a melynek figyelme annyira le volt kötve, hogy — ugy szólván — lélegzetöket elfojták a hallgatók. A kitünő értekezést a lélek bensejéből fakadó harsány éljenzés követé. Értekező ur a nagy számban idézett tudós szakférfiak véleményei ismertetése után a vádlott bünténytét; öngyilkossági bünsegédkezésnek qualifikálta. Ki ezen értekezést meghallgathatta volna, s azt nem tevé, valóban önmaga ellen követett el legalább is mulasztást. Jogtudományi irodalmunk meglehetős szegény levén, kiváló szerencséje volna, ha az értekezést magáénak mondhatná. (—l—a.)

— **Hymen.** Lux Sámuel városi főmérnökünk bájos leányával Paulával közelebb váltott jegyet Nagy Gyula az ungvári kincstári uradalom számtisztje. — A kötendő frigyre áldást kivánunk!

— **Még ezen hó** folyamán többrendbeli bizottsági ülések fognak tartatni a város részéről, melyeken nagyfontosságu ügyek tárgyalása leend szőnyegen; ilyenek a többek között az iparos tanonczok iskoláztatásának behozatala, továbbá az ujkórházi szabályrendelet életbeléptetésének ügye stb.

— **Gyászjelentés.** Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, a szeretett férj és jó atya néhai SEPSY PÁL helyettes kir. adófelügyelőnek rövid szenvedés s a halotti szentségeknek ájtatos felvétele után, életének 53-ik évében, este 7 órakor tüdőhörglobban történt csendes elhunylát. A boldogult földi részei folyó évi decz 15-kén d. u. 3 órakor fognak a római kath. szentegyház szertartása szerint a szent anna-utczai 2530. sz. háztól örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 16-ik napján d. e. 9 órakor fog a helybeli római kath. templomban az egek Urának bemutattatni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, barátait s ismerőseit bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1875. decz. 14. Csathó Mária, a boldogult özvegye és gyermekei: Klementin, férjével: Borus Józseffel; Dezső, Kálmán és Mária; több rokonok nevében is.

Hirdetmény. A törvényhatósági bizottság legtöbb adófizetőkből álló tagjainak (virilisek) névsorát az 1870-dik évi XLII-dik t. czikk alapján minden év végével az Igazolóválasztmány állitja össze, s illetőleg igazitja ki, — s ugyanezen törvény 23. §-sa szerint a sorrend megállapitásánál az állami-, felekezeti-, községi- és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és kültagjai, ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek és gazdatiszteknek összes egyenes állam-adója kétszeresen számittatik; továbbá a férj, vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskoru gyermekek államadója is beszámitandó, ha a nőnek vagy a kiskoru gyermekeknek vagyonát kezeli. — Ezekhez képest: Felhivatnak a törvényhatósági bizottsági tagságra a 23. §. szerint igényttartók, hogyha a hivatolt törvényben foglalt s fentebb jelzett kedvezményeket igénybe venni óhajtják, valamint ha az adóhivatali kimutatásban foglalt legtöbb adófizetők nevei, vagy az ott kitett adóösszegek ellenében felszólamlani kivánnak, e végett a városház kistanács termében ülésező igazoló választmány előtt folyó évi Deczember hó 16, 17 és 18 dik napjain d. e. 9—12, és d. u. 3—5 óráig, szóval vagy irásban jelentkezzenek, s felszólamlásaikat terjesszék elő, illetőleg igazolják, ellenkező esetben a 24 § szerint az adó kétszeres beszámitásának kedvezményétől ezen alkalomra elesnek. Debreczenben 1876 Deczember 6-án a város törvényhatóságának igazolóválasztmányától. Csurka János, jegyző.

— **Több gyanus egyén** ólálkodását vették észre nehány éjjelen a varga-utczai külvároson lakók, miért is azon tájakon a rendőrség mostanában erős éjjeli őrjáratokat tartatott, mit a jómadarak megsejtvén — onnan elszéledtek és alkalmasabb tért választottak sötét mesterségök gyakorlására.

— **Egész táborral** vannak a város alatt eső külső dohányraktár előtt a dohányszállitó szekeresek, kik több napon és éjjen át levén kénytelenek várakozni, mig a sor rájuk kerül — köröskörül örtüzeket rakva töltik el az éjjeleket.

— **Bizonyos helybeli timárt**ól a mult héten több, száradás végett kiteritett bőrt loptak el; most kiderült, hogy a lopást az azon udvarban csertőrésre alkalmazott napszámosok egyike követte el, s az ellopott bőrök már meg is kerültek, és csak a tudvalevő tettes befogatása van hátra.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

IV. Bérlet 4-ik szám.

Pénteken, 1876. decz. 15-én

adatik:

Orpheus a pokolban.

Nagy operette 4 szak. Irta Cremieux, zenéjét szerzé Offenbach, ford. Latabár.

Kezdete 7 órakor, vége 9 órakor.

Szombaton a **török sebesültek javára** adatik

Negyedik László.

Dráma 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETESEK.

Az áruk jó minőségeért kezesség vállaltatik.

SALZMANN LAJOS

férfi divat-terme

a kistemplom körüli Bazár-épületben.

Ajánlom legujabban berendezett **férfi divat-áruimat** ugy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek.

Miután elvül azt tüztem magam elé, hogy vevőim igényeit a nagy választék, mind pedig az áruk jó minősége által a leggondosabban és pontosan kielégitsem, a legszigorubb **határozott árakat** állapitottam meg, ezáltal remélvén magamnak a t. közönség bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Ez alkalommal bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét az alább következő **árjegyzékre** felhivni:

I. Kész férfi ruhák:

Téli nadrág és mellények	— 8 és fél frttól	— 12 frtig.
Franczia téli nadrágok	— 9 forint.	
Fekete nadrág és mellény	— 10 és fél forint.	
Téli egész öltönyök	— — 16 frttól	— 28 frtig.
Téli kurta kabátok	— — 8 „	— 12 „
Téli hosszu kabátok	— — 15 „	— 35 „
Téli köpenyegek	— — — 15 „	— 26 „

II. Férfi ingek és fehérnemüek:

a) Fehér, sima, fodros és himzett elejü schiffon ingek 2 frttól 4 ftig.
b) Szines, creton és oxford ingek 1.60 krtól 3 ftig. Az ingek ugy felálló mint lehajló gallérral kaphatók, továbbá az ingek jó szabása s azoknak jó elkészitéséért kezességet vállalok.
c) Négyszeres gallérok nagy választékban 2.50 krtól 2.85 krig. Négyszeres kézelők 4.55 krtól 5.20 krig.

III. Férfi selyem nemez és posztó kalapok:

Magyar kalapok	— —	2.50 krtól 4 frtig.
Franczia divatos kalapok	4.50 „	6 „
Franczia cilinderek	— — 6.50 „	7.50-ig.

Végül:

Harisnyák, esernyők, sétapálczák, utazó készletek, plaidek, szivar- és pénztárczák, kések, illatszerek gazdag választékban.

Ajánlom magamat a t. közönség szives pártfogásába.

(59) Teljes tisztelettel:

Salzmann Lajos.

SALZMANN LAJOS. Üzlet helyiség: Bazár-épület.

Vidékröli megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Diszmüáruk

karácsonyi-, ujévi-, névnapi és

nászajándékul.

Bőrdiszáruk: tárczák, táskák, utazó és varró készletek, iró mappák, nagy választéku albumok, pfotogr. képkeretek stb.

Franczia és hazai Fayencek: virág öblönyök, látogatójegy coupok, kancsók, bonbonnierek és több nemü kisebb tárgyak.

Valamint nagy választéku Galvano-Plastique, — bronz-, fa-, porczellán diszmüvek ajánltatnak

Szepessy Antal

(111) 2—4 diszmükereskedésében.

Ugyan ott:

Bizományi raktára: a valódi **franczia pezsgő, rhénusi** és **bordeauxi boroknak Sherry, Chartreuses-, Focking, amsterdami liqueuer;** — legfinomabb **Jamaicai-rum** és valódi **chinai thea.**

Bizományi raktára a

zsoboki márvány-gyár

készitményeinek.

Raktára: a Wischon-féle szoba-padlat fénymáznak, — melyből 1 doboz (80 kr) elegendő egy közönséges nagyságu szoba a legegyszerübb kezelés melletti kifényesitésére.

Bőr fénymáz: bármily lábbelinek uj lack fényt ad.

Bátor vagyok a t. cz. közönség tudomására hozni, — miszerint vőm **Luchs Albert** vezetése alatt levő ujonnan berendezett üzletemben **norinbergi** és **rövid áruk**, — valamint

Karácsonyi és ujévi

ajándék czikkek,

ugyszintre

nagyválasztékban kül- és belföldi

Gyermekjátékok

a legjutányosabb árban kaphatók.

Kápolnási Imre,

Széchenyiutcza gr. Dégenfeld

(117) 1—3 ház.

264. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN“ gőzmalom

készitményeinek.

Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

Költségmentesen

Debreczenben, kötelezettség nélkül.

Ingyen zsákkal.

		100 kiló
A.	Asztali dara nagyszemü	27.—
„	szinte 30 kilos zacskóval	27.30
B.	szinte apró szemü . .	27.—
„	szinte 30 kilos zacskóval	27.30
C.	Dara középszerü . . .	25.40
„	szinte 30 kilos zacskóval	25.70
0.	Királyliszt	27.—
1.	Lángliszt	26.—
2.	Montliszt	25.—
3.	Zsemlyeliszt különös . .	24.—
4.	„ „ . .	23.—
5.	Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	22.—
6.	szinte 2-od „	20.—
7.	Közép kenyérliszt 1-ső „	19.—
8.	„ „ 2-od „	16.—
8½.	Barna „ 1-ső „	13.40
9.	„ „ 2-od „	11.80
10.	Lábliszt	—.—
11.	Finom korpa **zsákkal** .	4.—
„	„ „ **zsáknélkül.**	3.40
12.	Durva korpa **zsákkal** .	3.80
„	„ „ **zsáknélkül.**	3.20
R. I.	Rozsliszt 1-ső rendü. .	—.—
R. II.	szinte 2-od „ . .	—.—
R. III.	szinte 3-ad „ . .	—.—
R. IV.	szinte 4-ed „ . .	—.—
A. K.	Árpakása 00	34.—
„	szinte 0	30.—
„	szinte 1	23.—
„	szinte 2	18.—
„	szinte 3	15.—
„	Árpadara 5	23.—
Á.	Árpa liszt 6	—.—

Debreczen, 1876. decz. 1.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C.	0—10 számig	85 kilo.
11. 12.	. . . . .	60 „
R. I. — III.	számig .	85 „
R. IV. V.	. . . .	50 „
Á. K.	00—5 számig .	50 „
	Árpaliszt	70 „

Eladó tüzifa.

Kitünő minőségü száraz tüzifa 4 köbméterrel számitott öle, kapható Debreczenben hatvan-utczán, 1873. sz. a.

Silberstein József urnál.

(116) 2—?

Csak rövid időre!

VÉGKIÁRULÁSI ÉRTESITÉS.

Van szerencsém Debreczen város és vidéke n. é. müvelt közönségét tiszteletteljesen értesiteni, hogy valódi

Bécsi bőr-diszáru készitményekből,

melyek a világ minden piaczán e nemben a legelső minőségüeknek tekintetnek,

Debreczenben a kistemplom melletti bazárépületben

VÉGKIÁRULÁST RENDEZEK.

E végkiáruláson a legbámulatosabb olcsó árakon kaphatók valódi bécsi bőrdiszáru készitmények nagyban és kicsinyben u. m.:

Pénz és szivartárczák, fénykép albumok 25—50—100 arczképre — zenemüvel és a nélkül, — női kézi táskák (ridicül), utazó kézi táskák, irószer táskák és hangjegy táskák, az előbbiek berendezve vagy üresen sat., mindezek a legkülönbözőbb nagyságban és minőségben, többnyire azonban tengeri kutya, (fóka) és bagaria bőrben.

Ezenkivül nagy raktárt tartok, az ugynevezett **doublet aranyból,** melyet a valódi aranytól a leggyakorlottabb szem sem képes megkülönböztetni, s mely valódi aranyfényét évek hosszu során át megtartja.

Ezen doublet aranyból a legizlésteljesebb férfi és női **óra és nyakláncok** rendkivül jutányos árakon, a legujabb mintázatok szerint gazdag választékban kaphatók raktáramon.

En gros eladásnál a t. vevők megfelelő árleengedésben részesittetnek.

Számos látogatást kérve és remélve vagyok teljes tisztelettel

Debreczen, 1876. nov. hó

TRINKL KÁROLY,

gyári raktár tulajdonos

(79) 8—10. **Bécsből.**

Debreczen legolcsóbb bevásárlási helye.

BURGHOLD V.

női divat-terme

Főtér, Svetits-ház, I. emelet, a Caderász-féle czukrázdával szemben.

Alólirtnak van szerencsém a tisztelt női közönség becses figyelmébe, a téli idényre, következő áruimat ajánlani:

Egy jó téli kelméből készült pongyola női-ruha 8 frt.
Egy divatos téli szőr kelméből készült elegáns ruha 15 frt.
Fekete ternó ruha, — elegánsul kiállitva 18—22 frt.
Fekete selyem nobles ruha. — kitünő szép 45—50 frt.

Ez idényre

legujabb férfi kabátok nők részére 6 frttól feljebb.

s gyermek felöltők, női bundák, selyem, bársony és posztóból karmentyük (muffok.)

Bundáim Pest egyik legelsőbb szücsmesterének készitménye lévén, én minden nálam vásárolt bundának jóságáért kezességet vállalok.

A legujabb női kalapok hallatlan olcsó árban, több százakra menő választásban.

Egy női bársony kalap 2 frt 50 kr.

A tisztelt női közönség becses pártfogását kérve

mély tisztelettel maradtam

Burghold V.

Debreczen legolcsóbb bevásárlási helye.

Olcsóbb mint bárhol!

Laptulajdonos **Molnár György.**

Kiadja és nyomatja **Kutasi I.** Debreczenben. 1876.